

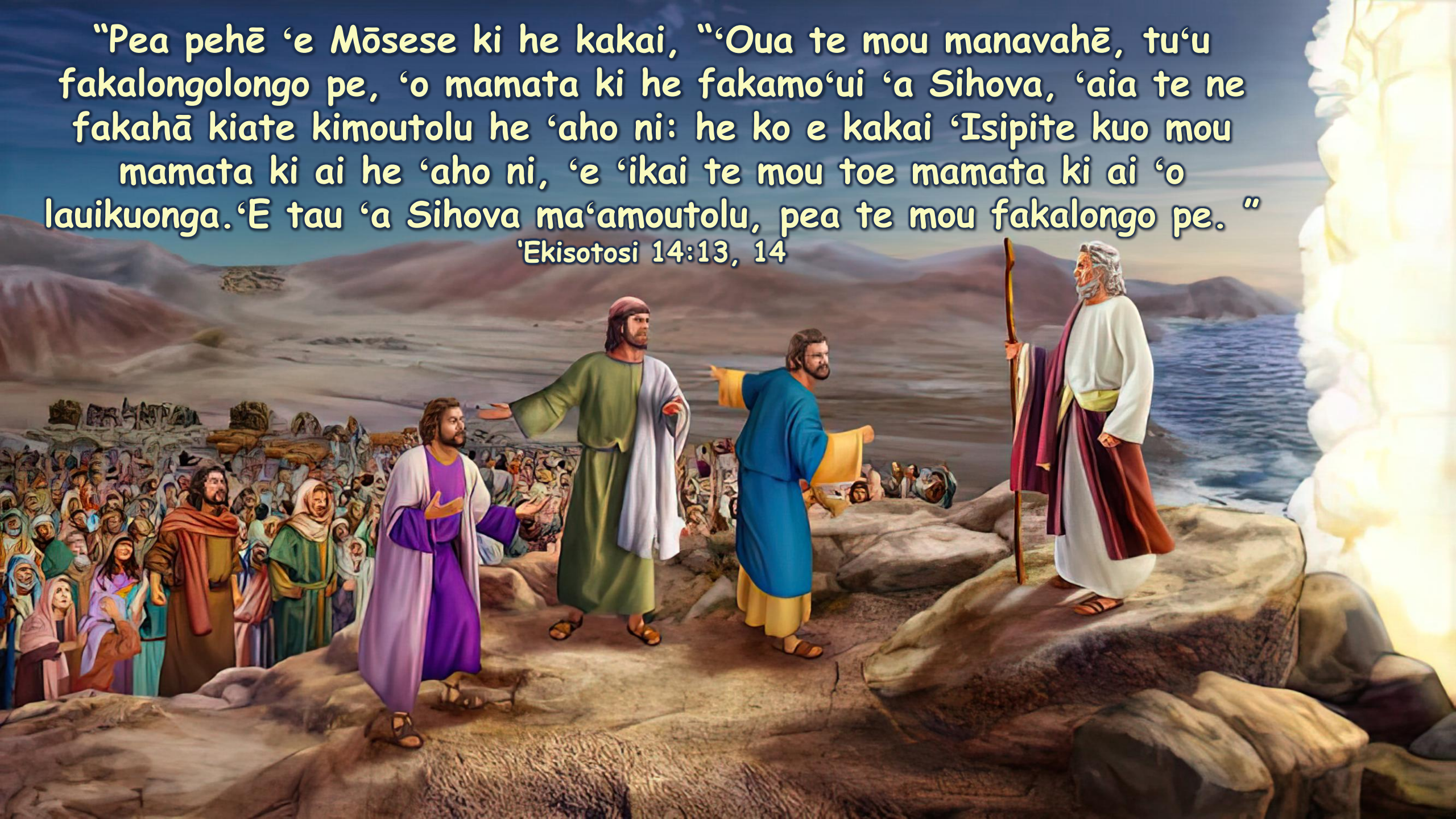
FOU 'I HE TAHI KULOKULA

Lesoni 6 ki he 'aho 9 'o 'Aokosi, 2025

“Pea pehē ‘e Mōsese ki he kakai, “‘Oua te mou manavahē, tu‘u fakalongolongo pe, ‘o mamata ki he fakamo‘ui ‘a Sihova, ‘aia te ne fakahā kiate kimoutolu he ‘aho ni: he ko e kakai ‘Isipite kuo mou mamata ki ai he ‘aho ni, ‘e ‘ikai te mou toe mamata ki ai ‘o lauikuonga. ‘E tau ‘a Sihova ma‘amoutolu, pea te mou fakalongo pe. ”

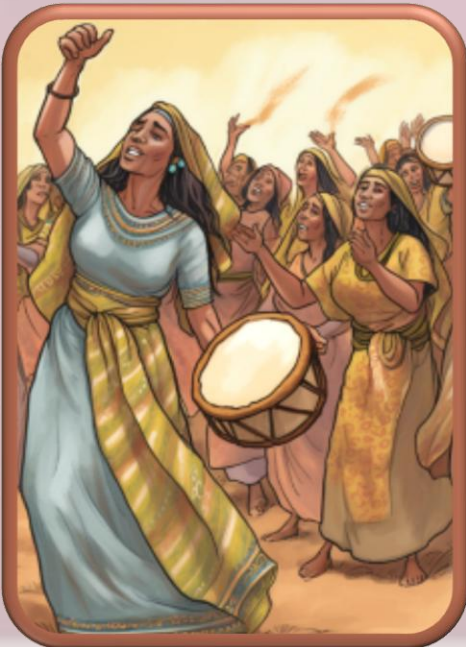
‘E kisotosi 14:13, 14

Na'e 'osi fakatokanga mai 'a e 'Otua mei he kamata'anga, ko e 'ekisoto mei 'Isipite 'e kau ai 'a e mate —pe ko e fakamanamana 'o e mate —'o e 'uluaki foha 'o Felo (Ekisotosi 4:22-23).

Ke faka'ehi'ehi mei he mate 'a e 'uluaki fohá pea ke lava 'o taki kinautolu mei 'Isipite, na'e kole 'e he 'Otuá kiate kinautolu ha ngāue 'o e tuí: ko e ouau 'o e Laka-Atú. Ko 'eni, 'i He'ene tataki kinautolu ki ha hala mate, kuo taimi ke nau fai 'a e sitepu hono ua 'o e tuí: ke nau laka atu ki mu'a.

Hili 'enau kolosi 'i he Tahi Kulokulá, 'o faifai pē 'o fakatau'atāina 'i mei he pōpula 'i 'Isipité, na'e pā 'a 'Isileli 'i ha hiva fakahīkihiki ki honau Fakatau'atāiná.

Ko e 'Ekisotosi mei 'Isipite:

Kātaki 'o mavahe! (Esoto 12:31-36)

Ko e Fakatapui 'o e 'Uluaki Fānaú ('Ekisoto 13:1-16)

Ko e kolosi 'i he Tahi Kulokulá:

Ma'u 'i he Toafa ('Ekisoto 13:17-14:12)

Ko ha hala 'i he tahi ('Ekisoto 14:13-31)

Ko e katoanga:

Ko e Hiva 'a Mosesese ('Ekesotosi 15:1-21)

KO E FONONGA MEI 'ISIPITE

KATAKI 'O MAVAHĒ!

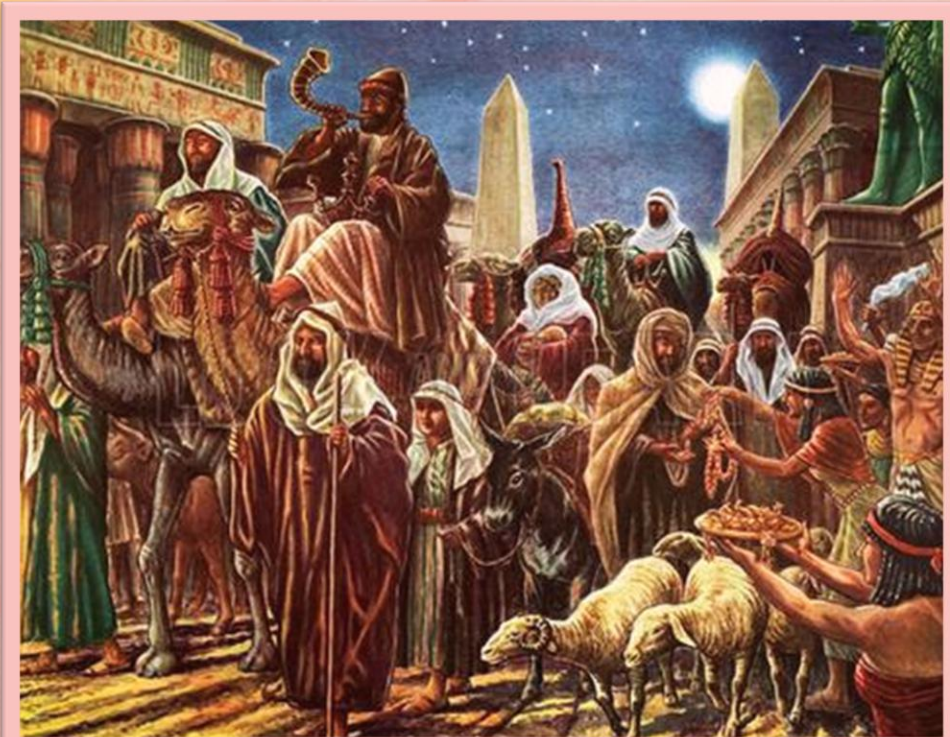
"Na'e pou pou'i 'e he kau 'Isipite 'a e kakai ke nau fakavavevave 'o mavahe mei he fonua. Na'a nau pehe mai, "He ka 'ikai, te tau mate kotoa pe!"
(Ekesotosi 12:33)

Na'e lala kotoa 'a 'Isipite, "he na'e 'ikai ha fale na'e 'ikai mate ai ha taha" (Ekesotosi 12:30). Na'e fu'u tomui hono fakangofua 'e Felo ke mavahe 'a 'Isileli.

Na'e fakahaa'i 'e Felo 'a e ngaahi ongo 'a hono kakai kotoa 'aki 'a e kupu'i lea "Pea tapuaki'i foki au" (Ekesotosi 12:32): kataki 'o tuku ke 'oua na'a hoko ha toe me'a kehe kiate kimautolu!

Na'e 'ikai ko hano fakahaa'i ia 'o e fakame'apango'ia mo'oni 'i he'ene faihala, ka ko ha faka'amu ke ta'ofi 'a e faka'auha.

'I he taimi na'e fie ma'u ai 'e 'Isileli ke totongi 'a e ngaahi ta'u 'o 'enau ngaue, na'e "foaki 'e he kau 'Isipite 'a e me'a na'a nau kole" (Ekesotosi 12:36). 'I he founga ni, na'e fakapapau'i ai 'e he 'Otua 'e mavahe lelei 'Ene 'uluaki fanau mei 'Isipite—pea fonu hono to'ukupu.

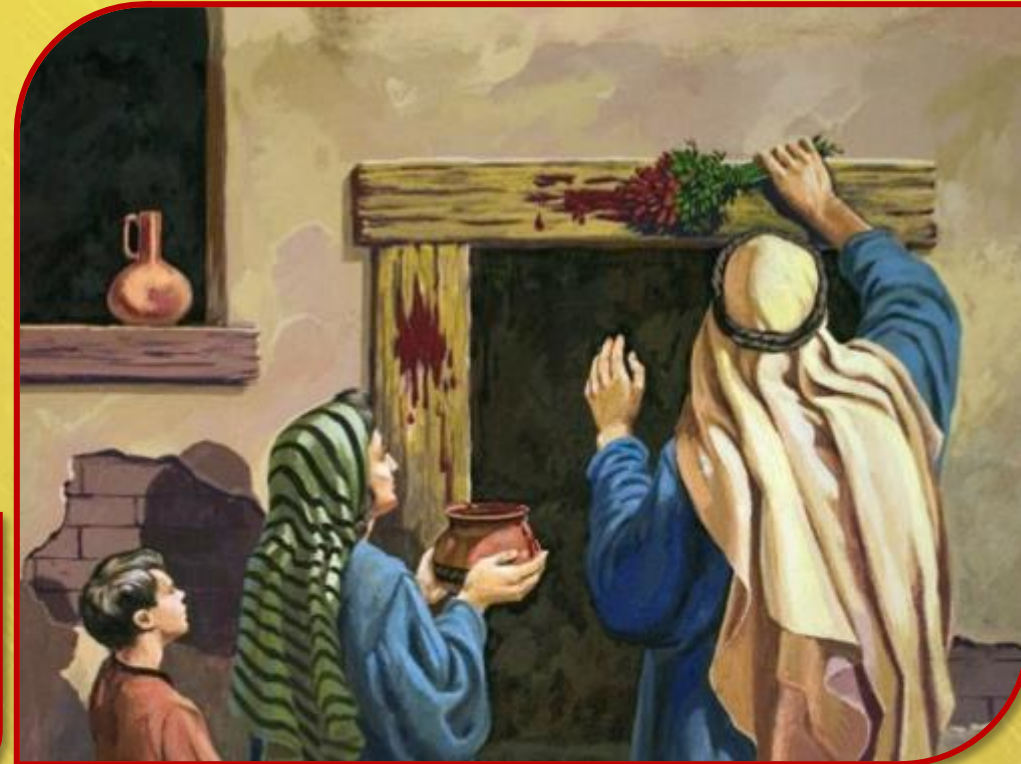
KO E FAKATAPU'I 'O E 'ULUAKI FANAU .

"Fakatapui kiate au 'ae 'uluaki fānau tangata kotoa pē: ko e 'uluaki hako 'oe manava kotoa pē 'i he lotolotonga 'oe kakai 'Isileli 'oku 'a'aku ia, pe ko e tangata pe ko e manu." (Esotosi 13:2)

Na'e fakatapui fēfē 'a e 'uluaki fānaú?

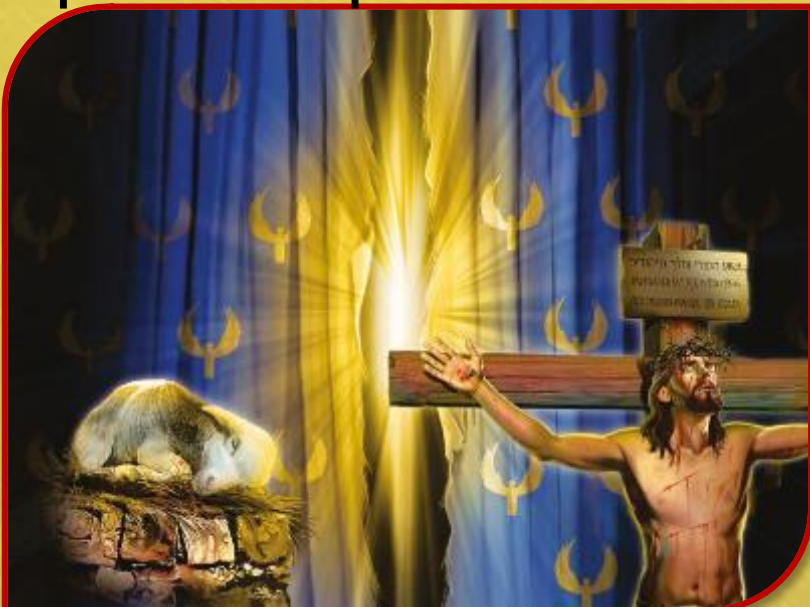
Na'e fakatapui kinautolu 'e he maté. Na'e pau ke mate 'a e 'uluaki foha kotoa pē. Ka na'e 'osi fai ha tokonaki ke fetongi 'a e 'uluaki fohá, koe'uhi ke mate ha tokotaha kehe 'o fetongi ia.

Otua; ka 'oku 'i ai ha Tokotaha kuo pekia 'i hotau tu'ungá. Fakatokanga'i 'a e fekau'aki: Ko 'Isileli ko e 'uluaki foha ia 'o e 'Otua (Ek. 4:22); ko e Siasi he 'aho ni ko e 'Isileli fakalaumalie (Kal. 6:16); ko ia, kuo pau ke tau mate kotoa pē ke fakatapui ki he .

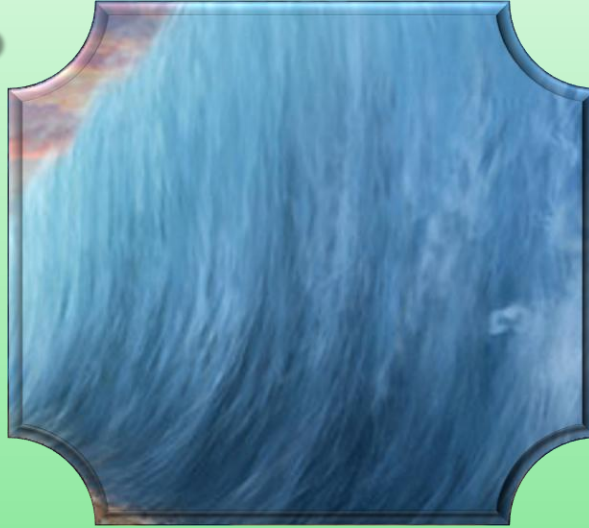

Ko Sisu, "ko e Lami 'a e 'Otua" (Sione. 1:29), na'a ne pekia koe'uhi ko ia te ne 'ai hono ta'ata'a 'i he matapa 'o honau loto ke 'oua na'a mate ka ke ne ma'u 'a e MO'UI TA'ENGATA.

Kuo 'osi fai 'e he 'Otuá 'a 'ene tafa'akí. Ko hotau fatongiá ke faka'atā ke tau 'ufi'ufi 'aki hono ta'ata'a huhu'í.

KO E KOLOSI 'I HE TAHI KULOKULA

MA'U 'I HE TOAFA .

“E fakakaukau ‘a Felo, “Oku ‘alu takai holo ‘a e kau ‘Isilelí ‘i he fonuá ‘i he puputu‘u, ‘o ‘ātakai‘i kinautolu ‘e he toafá.” (Ekisotosi 14:3)

‘I he fakangofua ‘a Felo, na’e ‘alu atu ‘a ‘Isileli ‘o “teuteu ki he tau” (Ekisotosi 13:18). Ka na’e ‘ikai finangalo ‘a e ‘Otua ke nau fehangaangai mo e tau, ko ia na’a ne taki holo kinautolu (Ekisotosi 13:17).

Lolotonga iá, na’e fakatomala ‘a Felo ‘i he‘ene fakatomala ‘o muimui ‘ia ‘Isilelí (‘Eki. 14:5). Na’e ma’u he taimi ni ‘a ‘Isileli ‘i he toafa, ‘o ‘ikai ha hao’anga ‘e lava ke hao mei ai (Ek. 14:2-3, 9).

"Manatu‘i ‘a e ngaahi me‘a fakaofu kuo ne fai" (1 Kol. 16:12)

Ko e ngāue ‘o e tuí, na’a nau ‘ave mo kinautolu ‘a e ‘ai‘angakai ‘o Siosefá (‘Eke. 13:19). ‘Ikai ngata ai, ka na’e tataki fakaofu kinautolu ‘e he ‘Otua (Ek. 13:21).

Kae kehe, ‘i he sio ki he kau tau ‘a Feló, na’e holomui faka‘aufuli ‘enau tuí. (Eki. 14:10-12). He vave ē ko e ngalo ‘iate kinautolu ‘a e ngaahi mana ne nau a‘usiá! ‘E lava ke hoko foki eni kiate kitautolu?

KO HA HALA 'I HE TAHI .

“Pea pehē ‘e Mōsese ki he kakai, “Oua te mou manavahē, tu‘u fakalongolongo pe, ‘o mamata ki he fakamo‘ui ‘a Sihova, ‘aia te ne fakahā kiate kimoutolu he ‘aho ni: he ko e kakai ‘Isipite kuo mou mamata ki ai he ‘aho ni, ‘e ‘ikai te mou toe mamata ki ai ‘o lauikuonga. 14 ‘E tau ‘a Sihova ma‘amoutolu, pea te mou fakalongo pe.(Ekisotosi 14:13-14)

‘I he fehangahangai mo e ta‘etui ‘a e kakai, na’e fakalotolahi‘i kinautolu ‘e Mosese ke nau falala ki he ‘Otua (Ekisotosi.14:13-14)

“Oua ‘e manavahē”

Ko e ‘uluaki sitepu ke a‘usia ai ‘a e ikuná ko e falala ki he ‘Otuá .

“Tu‘u ma‘u”

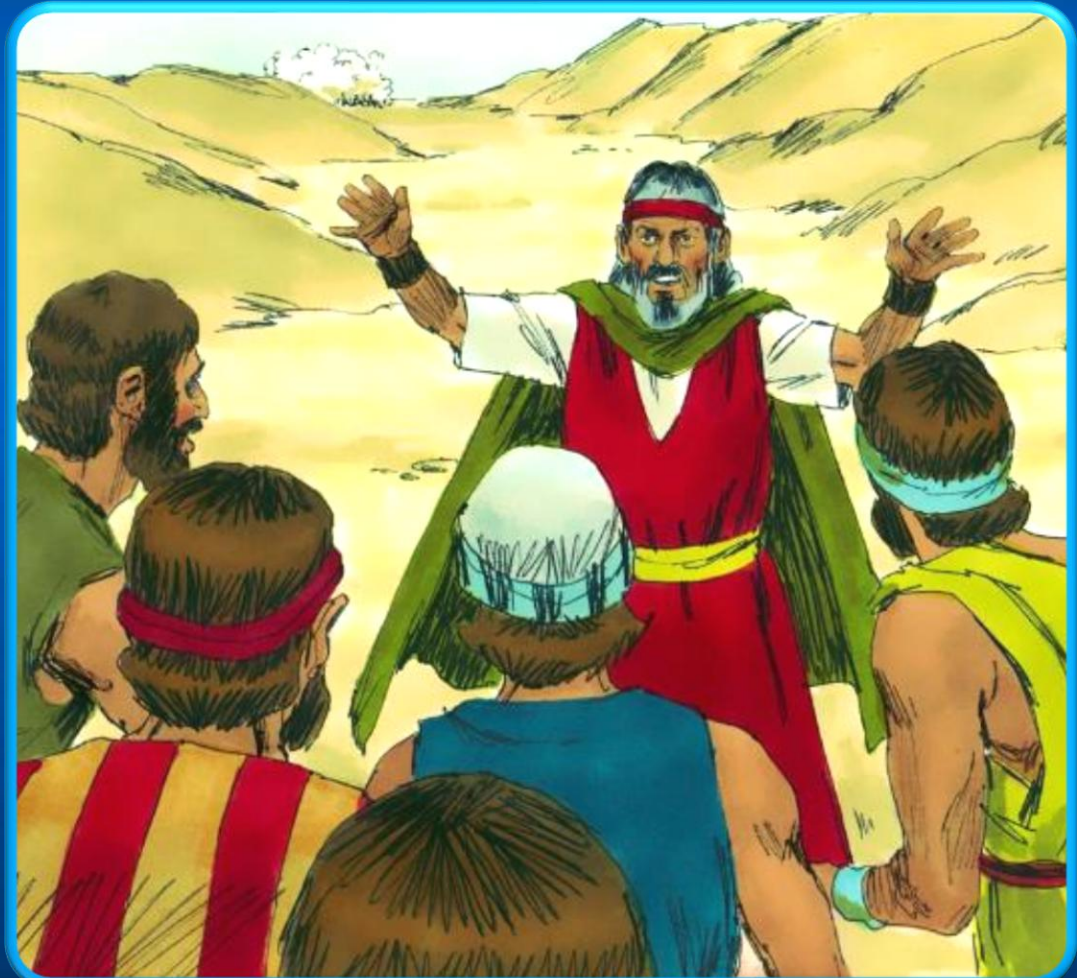
Kuo pau ke tau kei kātaki pē ‘i hotau tu‘ungá, ‘o ‘ikai ke tau lāunga.

“Sio ki he fakamo‘uí”

Kapau te tau tuku ke tataki kitautolu ‘e he ‘Otuá, ‘oku fakapapau‘i ‘a e ikuná.

“E tau ‘a Sihova ma‘amoutolu”

‘Oku tau ‘a e ‘Otua ma‘atautolu ‘o fakafepaki‘i ‘a Setane mo e angahala. Ko Kalevale ‘a e fakamo‘oni lahi taha ki he me‘a ni.

KO HA HALA 'I TAHI

Na'e 'oange 'e he 'Otua ki he kakai ha fekau pe 'e taha: "laka atu" ('Ekesotosi 14:15). Talu mei he momeniti ko 'eni, na'e kamata 'a e me'a ta'e 'amanekina ('Ekesotosi 14:19-31):

Na'e tu'u 'a e 'angelo 'a e 'Otua mo e pou 'ao 'i he vaha'a 'o e 'apitanga 'o 'Isileli mo e 'apitanga 'o e kau 'Isipite

'I he lolotonga 'o e po'uli, ko e pou ko e fakapo'uli ki he kau 'Isipite, pea ko e maama ki he kau 'Isileli

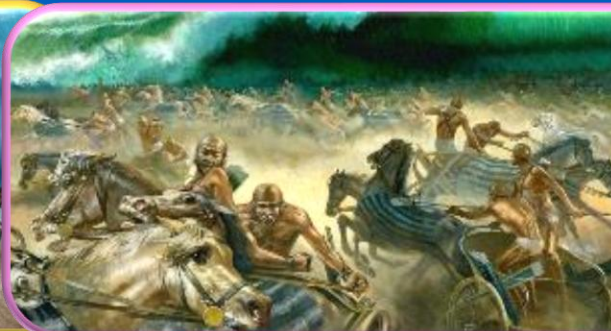
Na'e hiki hake 'e Mosese 'ene tokotoko pea mavaeua 'a e tahi koe'uhi ke lava 'a 'Isileli 'o fou atu 'i he kelekele

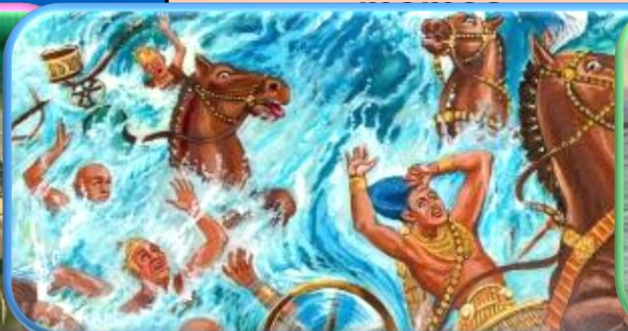
Na'e hu 'a 'Isileli ki tahi, 'o hoko 'a e vai ko ha ngaahi 'a 'i honau to'omata'u mo to'ohema

Na'e toe hu foki 'a e kau 'Isipite ki tahi

'I he mafoa 'a e ata, na'e fakamamahi 'i e he 'Otuá 'a e kau 'Isipité

'I he'enau feinga ke holomui, na'e toe foki 'a e tahi ki hono halanga, 'o faka'auha kotoa 'a e kau tau.

Na'e mamata 'a 'Isileli mei he matatahi ki he ikuna, pea na'a nau tui ki he 'Otua mo Mosese

KO E
KATOANGA

KO E HIVA 'A MOSESE

"Pea nau hiva'i 'a e hiva 'a Mosese mo e Lami: "Oku lahi mo fakaofu ho'omou ngaahi ngaue. 'Eiki ko e 'Otua Mafimafi. 'Oku totonu mo mo'oni ho ngaahi hala, 'e Tu'i 'o e ngaahi pule'anga" (Fakaha 15:3)

'I he'ene sio ki he me'a na'e hoko, na'e taki 'e Mosese 'a 'Isileli 'i ha hiva 'o e fakafeta'i, lolotonga ia 'oku tali 'e Meliame ha kuaea, fakataha mo e kau fafine ('Ekesotosi 15:1, 20-21).

'Oku 'ikai ha lave 'i he fo'i hiva ko 'eni ki he me'a kuo fai 'e 'Isileli. 'Oku 'ikai ngata pe 'i he'ene fakahikihiki'i 'a e 'Otua 'i he'ene faka'auha 'a e fili ('Ekesotosi 15:6), ka 'oku toe faka'apa'apa'i foki ia 'i he'ene ngaahi ngaue ('Ekesotosi 15:11). 'Oku fakaha 'a e tali 'a kinautolu 'oku fanongo ki he me'a kuo hoko ('Ekesotosi 15:14).

'Ikai ngata ai, ko e me'a 'oku te'eki ke fai 'e he 'Otua kuo fanongonongo ia: "Te ke 'omi ia, 'o to 'i he mo'unga 'o ho tofi'a" ('Ekesotosi 15:17).

'I he taimi kuo fakaha ai 'a e ngaahi fakamaau 'a e 'Otua, pea faka'auha 'a e kovi mo e fakamalohi, 'e fakahikihiki'i la 'e he huhu'i 'o e ngaahi pule'anga koe'uhi ko e ngaahi fakamaau ma'oni'oni ko ia, 'o hiva'i 'a e hiva 'a Mosese mo e Lami (Fakaha 15:3).

"I hono fakatau'ataina'i hotau laumalie mei he popula 'o e angahala, kuo fakahoko ai 'e he 'Otua ma'atautolu ha fakahaofi 'oku lahi ange 'i he kau Hepeluu 'i he Tahī Kulokula. Hange ko e kau Hepeluu, 'oku totonu ke tau fakafeta'i ki he 'Eiki 'aki 'a e loto mo e laumalie pea mo e le'o koe'uhi ko 'Ene "ngaahi ngaue fakaofa ki he fanau 'a e tangata." Ko kinautolu 'oku nofo 'i he ngaahi 'alo'ofa lahi 'a e 'Otua, pea 'ikai ngalo 'enau manatu'i 'Ene ngaahi me'afoaki ma'ulalo ange, te nau 'ai 'a e nono'o 'o e nekeneka pea hiva 'i honau loto ki he 'Eiki. 'Oku totonu ke hoko 'a e ngaahi tapuaki faka'aho 'oku tau ma'u mei he to'ukupu 'o e 'Otua, kae mahulu hake 'i ha toe me'a ko e pekia 'a Sisuu ke 'omi 'a e fiefia mo hevani ke tau a'usia ma'u pe."

EGW (Fepakipaki mo e Loto-to'á, Mā'asi 28)